

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/188/2008

OPINIE O TARCZY ANTYRAKJETOWEJ W POLSCE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Mimo że o kwestii ulokowania elementów tarczy antyrakietowej na terytorium naszego kraju powinno się mówić już raczej w trybie dokonanym, do czego skłania przede wszystkim umowa podpisana w sierpniu przez rządy Polski i Stanów Zjednoczonych, pojawiają się pewne wątpliwości. Wiele z nich wiąże się z nową prezydenturą w USA i tym, co może jej towarzyszyć, a więc potencjalnymi zmianami w polityce bezpieczeństwa międzynarodowego czy też w polityce gospodarczej, które mogą doprowadzić do wycofania się Stanów Zjednoczonych z projektu tarczy.

W grudniowym sondażu¹ chcieliśmy się przekonać, jaki jest społeczny stosunek do budowy tarczy antyrakietowej, jakie są opinie na temat jej przyszłości, a ponadto – czy respondenci wiążą z nią jakieś zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski.

Opinia społeczna nadal dość krytycznie odnosi się do przyjęcia przez Polskę elementów tarczy. Niemal połowa badanych (47%) sprzeciwia się ulokowaniu tej instalacji w Polsce, a niespełna dwie piąte (39%) jest odmiennego zdania. Co ciekawe jednak, poziom aprobaty nie zmienił się od poprzedniego pomiaru przeprowadzonego we wrześniu, kiedy to postawy wobec projektu były najbardziej pozytywne, licząc od połowy 2006 roku. Mimo że przeważa dezaprobaty, stosunek Polaków do budowy tarczy jest wciąż znacznie bardziej przychylny niż przed ratyfikowaniem umowy w tej sprawie ze Stanami Zjednoczonymi. W Czechach, gdzie ma powstać stacja radarowa wchodząca w skład tego systemu obronnego, opinia społeczna jest bardziej jednomyślna niż w Polsce. Jak wynika z badania realizowanego tam w listopadzie, aż dwie trzecie Czechów (66%) sprzeciwia się budowie radaru, a tylko nieco ponad jedna czwarta (28%) ją akceptuje².

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (223) zrealizowano w dniach 4–10 grudnia 2008 roku na liczącej 1011 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100848s_pm91210.pdf

Tabela 1

Czy jest Pan(i) za czy przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do systemu tarczy antyrakietowej?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII 2005	VI 2006	II 2007	IV 2007	VI 2007	VII 2007	VIII 2007	XI 2007	II 2008	IV 2008	VIII 2008	IX 2008	XII 2008
	w procentach												
Zdecydowanie za ulokowaniem na terenie Polski takiej bazy	18	15	9	8	7	9	8	7	10	10	9	15	14
Raczej za	32	20	19	17	19	19	20	17	23	22	18	26	25
ZA	50	35	28	25	26	28	28	24	33	32	27	41	39
Raczej przeciw	17	26	25	24	25	28	26	28	29	25	24	21	25
Zdecydowanie przeciw ulokowaniu na terenie Polski takiej bazy	15	28	30	33	35	27	30	29	24	29	32	25	22
PRZECIW	32	54	55	57	60	55	56	57	53	54	56	46	47
Trudno powiedzieć	18	11	17	18	14	17	16	19	14	14	17	13	14

Za powstaniem instalacji na terytorium Polski znacznie częściej opowiadają się mężczyźni niż kobiety. Aprobata jest również relatywnie częstsza wśród ankietowanych najmłodszych (od 18 do 24 roku życia) oraz w wieku 45–54 lata, mieszkańców największych aglomeracji miejskich, respondentów o najwyższych dochodach *per capita*, a także wśród robotników niewykwalifikowanych, uczniów i studentów oraz gospodyń domowych. Natomiast sprzeciw wobec tarczy nieco częściej niż pozostali deklarują rolnicy, pracownicy fizyczno-umysłowi, mieszkańcy wsi, osoby mające od 35 do 44 lat, badani najstarsi, emeryci.

Opinie na ten temat zależą w dużej mierze od zainteresowania polityką. Im ono większe, tym powszechniejsza aprobata umieszczenia rakiet antybalistycznych w Polsce.

Tabela 2

Zainteresowanie polityką	Czy jest Pan(i) za czy przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do systemu tarczy antyrakietowej?		
	Za	Przeciw	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Duże	61	33	6
Średnie	45	47	8
Małe	35	47	18
Brak zainteresowania	22	53	24

Na opinie w tym względzie w dużym stopniu wpływają poglądy polityczne. Badani identyfikujący się z prawicą w większości opowiadają się za ulokowaniem rakiet antybalistycznych na terytorium naszego kraju, natomiast ci, którzy deklarują orientację lewicową lub centrową przeważnie wyrażają sprzeciw. W potencjalnych elektoratach najwyższy poziom aprobaty odnotowujemy wśród zwolenników PiS, a najniższy – wśród wyborców SLD. Osoby, które w najbliższych wyborach parlamentarnych głosowałyby na PO, częściej deklarują poparcie dla budowy bazy w Polsce niż sprzeciw, elektorat koalicyjnego PSL zaś – odwrotnie.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) za czy przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do systemu tarczy antyrakietowej?		
	Za	Przeciw	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	64	25	11
PO	49	41	10
PSL*	40	60	0
SLD*	27	63	10
Niezdecydowani	31	50	19
Niezamierzający głosować	29	53	17

* Dane dotyczące potencjalnych wyborców SLD oraz PSL należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką ich liczebność w badanej próbie

Na postawę wobec instalacji antyrakietowej w Polsce nie wpływa zbyt silnie stosunek do obecnego rządu, na co w pewnym stopniu wskazuje wysoka w potencjalnym elektoracie PiS aprobatą tarczy. Co prawda wśród przeciwników rządu Donalda Tuska nieznacznie przeważają głosy sprzeciwu (48% wobec 43%), a wśród jego zwolenników tyle samo osób aprobuje tarczę, co wyraża dezaprobatę (odpowiednio: 46% i 45%), jednak rozkład tych deklaracji nie różni się znacząco, co z kolei świadczy o tym, że przedsięwzięcie to nie jest postrzegane jako zasługa obecnej czy też poprzedniej ekipy rządzącej.

ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z TARCZĄ

Ponad połowa Polaków (54%) uważa, że umieszczenie elementów tarczy w Polsce zwiększy zagrożenie atakami terrorystycznymi, natomiast więcej niż co trzeci (35%) nie wiąże z tym przedsięwzięciem takich konsekwencji. Poziom obaw przed terroryzmem utrzymuje się w tym roku na mniej więcej stałym poziomie.

Tabela 4

Czy, Pana(i) zdaniem, budowa na terenie Polski amerykańskiej bazy wchodzącej w skład tarczy antyrakietowej zwiększy zagrożenie atakami terrorystycznymi fundamentalistów islamskich na terytorium Polski czy też nie zwiększy takiego zagrożenia?	Wskazania respondentów według terminów badań							
	II 2008		IV 2008		IX 2008		XII 2008	
	w procentach							
Zdecydowanie zwiększy takie zagrożenie	13	56	16	56	12	53	15	54
Raczej zwiększy	43		40		40		39	
Raczej nie zwiększy takiego zagrożenia	25	29	26	31	28	33	30	35
Zdecydowanie nie zwiększy takiego zagrożenia	4		5		5		5	
Trudno powiedzieć	15		13		14		11	

Obawy przed atakami fundamentalistów islamskich stosunkowo najczęściej deklarują ankietowani mający 35–44 lata, mieszkańcy wsi, rolnicy, gospodynie domowe. Ponadto respondenci o lewicowych i centrowych poglądach politycznych wyrażają je częściej niż ci, którzy identyfikują się z prawicą.

Bardziej powszechne niż poczucie zagrożenia terroryzmem są obawy, że ułożenie rakiet antybalistycznych na terytorium Polski może stworzyć zagrożenie atakiem rakietowym z innego państwa. Wyraża je trzy piąte badanych (61%), a nieco ponad jedna czwarta (27%) uważa, że takie niebezpieczeństwo naszemu krajowi nie grozi. Od poprzedniego pomiaru zmniejszyła się liczba osób wiążących z budową instalacji antyrakietowej możliwość agresji ze strony innego państwa (o 4 punkty), wzrosła zaś (o 5 punktów) grupa nieobawiających się takich konsekwencji.

Tabela 5

Czy budowa takiej bazy może stworzyć zagrożenie atakiem powietrznym, rakietowym innego państwa (np. Rosji) na terytorium Polski czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań							
	II 2008		IV 2008		IX 2008		XII 2008	
	w procentach							
Zdecydowanie może stworzyć takie zagrożenie	14	56	15	59	17	65	15	61
Raczej może	42		44		48		46	
Raczej nie stworzy takiego zagrożenia	24	27	23	26	19	22	23	27
Zdecydowanie nie stworzy takiego zagrożenia	3		3		3		4	
Trudno powiedzieć	17		15		13		12	

Przekonanie, że tarcza wpłynie na wzrost zagrożenia agresją ze strony innego państwa, częściej podzielają osoby źle oceniające własną sytuację materialną, a także rolnicy. Ponadto osoby o poglądach lewicowych wyrażają je częściej niż zwolennicy centrum czy prawicy. Warto również zauważyć, że na możliwość agresji ze strony innego państwa rzadziej

wskazują respondenci określający swoje zainteresowanie polityką jako duże niż osoby mniej uważnie śledzące bieżące wydarzenia polityczne.

Wiązanie z budową tarczy w Polsce powyższych zagrożeń wpływa, co zrozumiałe, na stosunek do tego przedsięwzięcia. Badani, którzy uważają, że budowa tarczy nie ma związku z tymi niebezpieczeństwami, przeważnie aprobuje jej powstanie, natomiast wyrażający tego typu obawy – przed terroryzmem czy też atakiem ze strony innego państwa – są wyraźnie przeciwni obecności instalacji antyrakietowej na terytorium Polski. Można się jedynie zastanawiać, dlaczego poczucie, że tarcza może wpłynąć na pojawienie się choćby jednego z tych zagrożeń, nie przekłada się na bardziej powszechną dezaprobatę jej budowy.

Tabela 6

Czy, Pana(i) zdaniem, budowa na terenie Polski amerykańskiej bazy wchodzącej w skład tarczy antyrakietowej zwiększy zagrożenie atakami terrorystycznymi fundamentalistów islamskich na terytorium Polski czy też nie zwiększy takiego zagrożenia?	Czy jest Pan(i) za czy przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do systemu tarczy antyrakietowej?		
	Za	Przeciw	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Zwiększy	22	69	9
Nie zwiększy	71	21	8
Trudno powiedzieć	17	23	60

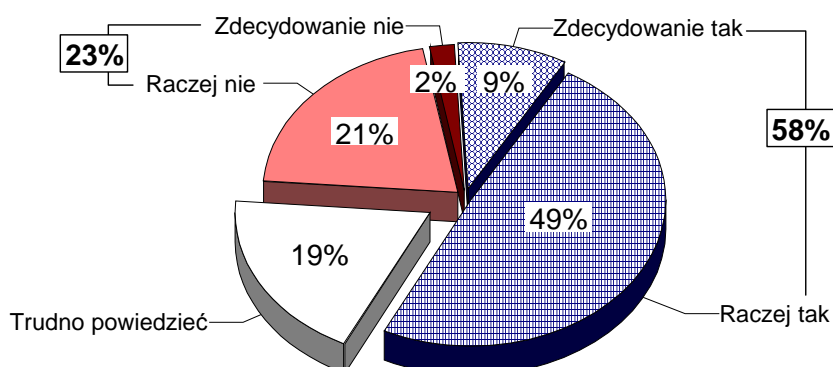
Tabela 7

Czy budowa takiej bazy może stworzyć zagrożenie atakiem powietrznym, rakietowym innego państwa (np. Rosji) na terytorium Polski czy też nie?	Czy jest Pan(i) za czy przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do systemu tarczy antyrakietowej?		
	Za	Przeciw	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Stworzy zagrożenie	29	63	8
Nie stworzy zagrożenia	70	21	9
Trudno powiedzieć	17	22	61

PRZYSZŁOŚĆ TARCZY

Opinie na temat przyszłości instalacji antyrakietowej w Polsce są dość jednoznaczne. Większość badanych (58%) nie ma wątpliwości, że tarcza powstanie na terytorium naszego kraju. Odwrotny scenariusz przewiduje mniej więcej co czwarty ankietowany (23%), a pozostali (19%) nie mają wyrobionego zdania w tej sprawie.

RYS. 1. JAK SIĘ PANU(I) WYDAJE, CZY TARCZA ANTYRAKJETOWA POWSTANIE NA TERYTORIUM POLSKI CZY TEŻ NIE?

O powstaniu na terytorium Polski tarczy antyrakietowej relatywnie częściej mówią badani w wieku 45–54 lata, mieszkańcy największych miast, respondenci z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza i inteligencja, uczniowie i studenci, osoby najlepiej zarabiające. Częściej są to również zwolennicy prawicy czy centrum niż osoby sympatyzujące z lewicą. Nie odnotowujemy natomiast istotnych różnic w opiniach na ten temat między potencjalnymi elektoratami dużych ugrupowań parlamentarnych.

Aprobata tarczy przekłada się w większości przypadków na przewidywanie, że jej budowa dojdzie do skutku (78%). Niemniej pogląd ten podziela również połowa przeciwników tarczy (51%), a tylko co trzeci (33%) wątpi w powstanie instalacji antyrakietowej w Polsce.

W społeczeństwie przeważa krytycyzm wobec rozmieszczenia na terytorium Polski rakiet antybalistycznych. Nadal jednak aprobata tej inicjatywy jest większa niż przed podpisaniem sierpniowej umowy ze Stanami Zjednoczonymi. Trudno jednoznacznie stwierdzić, czy część społeczeństwa zaakceptowała obecność tarczy właśnie ze względu na ratyfikowanie ostatecznego dokumentu w tej sprawie. Wygląda jednak na to, że podpisana umowa jest w opinii publicznej raczej wiarygodna, ponieważ większość badanych, zarówno

zwolenników, jak i przeciwników tarczy, nie ma wątpliwości, że wyrzutnie wchodzące w jej skład powstaną na terytorium naszego kraju. Bardziej przychylnie reakcje na tarczę zapewne nie wiążą się z tym, że zmniejszyły się obawy przed potencjalnymi negatywnymi konsekwencjami obecności wyrzutni w Polsce – przed terroryzmem i atakiem powietrznym ze strony innego państwa; obawy utrzymują się bowiem na mniej więcej stałym i dość wysokim poziomie.

Opracował
Michał FELIKSIAK

A N E K S

Tabela 1

		W sierpniu Polska podpisała umowę ze Stanami Zjednoczonymi w sprawie budowy na terytorium naszego kraju amerykańskiej bazy z wyrzutnią rakiet, wchodzącej w skład tzw. tarczy antyrakietowej, systemu przeznaczonego do niszczenia pocisków z ładunkami jądrowymi na wypadek ataku z terenu państw sprzyjających terroryzmowi. Czy jest Pan(i) za czy przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do tego systemu?			Liczba osób
		Za	Przeciw	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		39	47	14	1005
Płeć	Mężczyźni	48	42	10	476
	Kobiety	31	51	18	529
Wiek	18-24 lata	45	40	14	146
	25-34	44	47	10	182
	35-44	34	51	15	162
	45-54	48	40	12	172
	55-64	41	49	10	173
	65 lat i więcej	21	53	26	170
Miejsce zamieszkania	Wieś	34	52	14	378
	Miasto do 20 tys.	37	50	13	140
	20-100 tys.	41	42	17	197
	101-500 tys.	41	42	17	157
	501 tys. i więcej mieszk.	48	41	11	133
Wykształcenie	Podstawowe	36	43	22	274
	Zasadnicze zawodowe	37	51	13	255
	Średnie	40	47	12	338
	Wyższe	45	46	9	137
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	45	45	10	75
	Prac. umysł. niż. szczebla	37	46	17	85
	Pracownicy fiz.- umysł.	32	58	10	88
	Robotnicy wykwalifikowani	43	48	9	105
	Robotnicy niewykwalifik.	46	39	15	60
	Rolnicy	21	63	15	53
	Pracujący na własny rach.	41	43	15	39
Bierni zawodowo	Renciści	38	39	23	87
	Emeryci	32	52	16	206
	Uczniowie i studenci	56	32	12	81
	Bezrobotni	37	50	13	69
	Gospodynie domowe i inni	48	35	17	56
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	42	46	12	112
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	32	55	13	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	46	41	12	227
	prywatnym gosp. rolnym	18	66	16	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	41	44	15	262
	501-750	36	51	13	166
	751-1000	36	47	17	183
	1001-1500	41	46	13	133
	Powyżej 1500 zł	51	41	7	91
Ocena własnych war. mater.	Złe	34	49	16	215
	Średnie	38	47	15	406
	Dobre	42	44	13	383
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	43	35	23	73
	Raz w tygodniu	37	49	14	470
	1-2 razy w miesiącu	37	47	17	163
	Kilka razy w roku	40	49	11	208
	W ogóle nie uczestniczy	49	38	13	91
Poglądy polityczne	Lewica	32	55	12	127
	Centrum	35	55	10	305
	Prawica	52	38	10	339
	Trudno powiedzieć	28	44	28	234

Tabela 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, budowa na terenie Polski amerykańskiej bazy wchodzącej w skład tarczy antyrakietowej zwiększy zagrożenie atakami terrorystycznymi fundamentalistów islamskich na terytorium Polski czy też nie zwiększy takiego zagrożenia?			Liczba osób
		Zwiększy takie zagrożenie	Nie zwiększy takiego zagrożenia	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		54	35	11	1007
Płeć	Mężczyźni	52	43	5	477
	Kobiety	55	28	17	531
Wiek	18-24 lata	56	36	7	144
	25-34	54	40	6	182
	35-44	61	31	8	162
	45-54	48	45	7	173
	55-64	51	37	12	173
	65 lat i więcej	54	20	27	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	28	12	381
	Miasto do 20 tys.	57	32	10	140
	20-100 tys.	56	32	12	195
	101-500 tys.	44	44	12	158
	501 tys. i więcej mieszk.	43	51	7	133
Wykształcenie	Podstawowe	52	29	19	275
	Zasadnicze zawodowe	54	38	8	255
	Średnie	55	36	10	339
	Wyższe	55	39	6	137
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	53	40	7	75
	Prac. umysł. niż. szczebla	59	31	10	85
	Pracownicy fiz.- umysł.	55	39	6	88
	Robotnicy wykwalifikowani	52	41	8	105
	Robotnicy niewykwalifik.	59	36	5	60
	Rolnicy	71	24	5	54
	Pracujący na własny rach.	44	47	9	39
Bierni zawodowo	Renciści	46	30	24	88
	Emeryci	52	29	19	207
	Uczniowie i studenci	56	39	5	80
	Bezrobotni	47	42	12	69
	Gospodynie domowe i inni	60	30	10	58
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	59	33	7	112
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	56	39	5	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	49	44	7	227
	prywatnym gosp. rolnym	77	17	6	52
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	55	35	10	260
	501-750	59	31	10	166
	751-1000	58	28	14	184
	1001-1500	46	43	10	133
	Powyżej 1500 zł	42	49	8	92
Ocena własnych war. mater.	Złe	58	28	14	215
	Średnie	53	35	12	408
	Dobre	52	39	9	384
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	46	32	22	75
	Raz w tygodniu	57	32	11	470
	1-2 razy w miesiącu	55	36	10	163
	Kilka razy w roku	56	36	8	209
	W ogóle nie uczestniczy	40	49	11	91
Poglądy polityczne	Lewica	61	30	8	127
	Centrum	59	34	8	306
	Prawica	48	46	6	339
	Trudno powiedzieć	52	23	25	235

Tabela 3

		Czy budowa takiej bazy może stworzyć zagrożenie atakiem powietrznym, raketowym innego państwa (np. Rosji) na terytorium Polski czy też nie?			Liczba osób
		Może stworzyć takie zagrożenie	Nie stworzy takiego zagrożenia	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		61	27	12	1011
Płeć	Mężczyźni	61	34	5	477
	Kobiety	62	20	18	534
Wiek	18-24 lata	57	33	10	146
	25-34	65	25	9	182
	35-44	67	24	9	163
	45-54	57	37	6	173
	55-64	62	26	12	174
	65 lat i więcej	57	17	26	174
Miejsce zamieszkania	Wieś	65	23	12	382
	Miasto do 20 tys.	66	24	10	140
	20-100 tys.	62	24	15	197
	101-500 tys.	54	34	12	159
	501 tys. i więcej mieszk.	55	36	9	133
Wykształcenie	Podstawowe	59	20	21	278
	Zasadnicze zawodowe	62	28	10	256
	Średnie	62	29	9	340
	Wyższe	63	31	6	137
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	57	37	6	75
	Prac. umysł. niż. szczebla	63	27	10	85
	Pracownicy fiz.- umysł.	64	28	8	89
	Robotnicy wykwalifikowani	64	30	6	105
	Robotnicy niewykwalifik.	63	32	5	60
	Rolnicy	74	21	5	54
Pracujący na własny rach.	65	31	5	39	
Bierni zawodowo	Renciści	50	23	27	90
	Emeryci	62	20	17	207
	Uczniowie i studenci	57	31	12	81
	Bezrobotni	56	27	17	69
	Gospodynie domowe i inni	64	22	14	58
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	62	32	6	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	67	27	5	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	59	33	7	227
	prywatnym gosp. rolnym	78	18	5	52
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	63	24	13	262
	501-750	68	22	10	166
	751-1000	65	23	12	184
	1001-1500	55	35	10	133
	Powyżej 1500 zł	49	44	7	92
Ocena własnych war. mater.	Złe	66	17	17	218
	Średnie	62	26	12	409
	Dobre	58	33	9	384
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	53	23	24	75
	Raz w tygodniu	64	24	12	472
	1-2 razy w miesiącu	59	28	12	164
	Kilka razy w roku	66	28	6	210
	W ogóle nie uczestniczy	46	39	15	91
Poglądy polityczne	Lewica	70	25	5	127
	Centrum	64	27	9	308
	Prawica	58	35	7	339
	Trudno powiedzieć	58	15	27	236

Tabela 4

		Jak się Panu(i) wydaje, czy tarcza antyrakietowa powstanie na terytorium Polski czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		58	23	19	1007
Płeć	Mężczyźni	63	24	14	477
	Kobiety	54	23	23	531
Wiek	18-24 lata	65	27	8	144
	25-34	60	26	14	182
	35-44	57	28	15	162
	45-54	68	15	17	173
	55-64	62	23	15	173
	65 lat i więcej	39	21	40	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	55	23	22	381
	Miasto do 20 tys.	55	23	22	140
	20-100 tys.	55	27	18	195
	101-500 tys.	59	26	15	158
	501 tys. i więcej mieszk.	75	13	11	133
Wykształcenie	Podstawowe	52	21	28	275
	Zasadnicze zawodowe	57	25	18	255
	Średnie	61	24	15	339
	Wyższe	68	22	10	137
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	73	21	6	75
	Prac. umysł. niż. szczebla	66	22	12	85
	Pracownicy fiz.- umysł.	55	29	16	88
	Robotnicy wykwalifikowani	61	24	15	105
	Robotnicy niewykwalifik.	59	22	19	60
	Rolnicy	55	16	29	54
	Pracujący na własny rach.	65	23	12	39
Bierni zawodowo	Renciści	53	17	31	88
	Emeryci	48	22	30	207
	Uczniowie i studenci	73	24	4	80
	Bezrobotni	60	31	10	69
	Gospodynie domowe i inni	51	29	20	58
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	63	25	12	112
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	56	29	15	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	66	22	12	227
	prywatnym gosp. rolnym	52	17	31	52
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	57	21	22	260
	501-750	55	29	16	166
	751-1000	57	24	20	184
	1001-1500	63	18	19	133
	Powyżej 1500 zł	69	23	8	92
Ocena własnych war. mater.	Złe	53	19	28	215
	Średnie	56	25	18	408
	Dobre	63	23	13	384
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	48	23	29	75
	Raz w tygodniu	58	25	17	470
	1-2 razy w miesiącu	57	23	20	163
	Kilka razy w roku	60	22	18	209
	W ogóle nie uczestniczy	66	18	16	91
Poglądy polityczne	Lewica	56	30	14	127
	Centrum	63	24	14	306
	Prawica	66	25	9	339
	Trudno powiedzieć	43	17	40	235